

III/4

702

La Jeunesse en chener | chaine |

Gençlere ilk söz

Premier parole pour les jeun hommes

Şimdiye kadar cihan tarihinde en ziyade ihmal edilmiş bir şey varsa: o da gençlikti. Çünkü o cihan tarihini yaratan burjuvazi dimağlar proleter gençliğine bir mevki vermeği arzu etmediler. Onlara verilecek o mevki, kendi muhteşem hayatlarının sönmesini mucip olacaktı. Artık o namütenahi arazilerinden hiçbir şey, göklere doğru yükselen fabrikalarından hiçbir katre, azim meblâğlarından hiçbir zerre kalmayacaktı. Karanlıkta iş görmek, bunların en büyük düstur-u hayatları oldu. Gençleri esir ediyor, zincirlere vuruyorlar. Mekteplerini fahiş ücretle kendi evlâtlarına inhisar ettiriyorlar. Bittabi o parayı bir amele evlâdı veremez, tahsil edemez idi. Proletarya gençliği cahil bırakmakla programlarının en büyük bir kısmını tatbik ettiler. Bu cehaletimiz onların en büyük istinatgâhı olarak bugünkü mevkilerini ihzar etti.

Bu gençler bir dilim ekmeğe sabahtan akşama kadar çalıştılar, çalışmaya mecbur edildiler. Bütün istihsalât bir dilim ekmeğe mukabilinde bu efendiler tarafından gasb edildi. Zavallı gençlik! Biz aç ve çıplak karnımızı doyurmağa çalışırken, onlar bizim kazancımızla zevk ve safa ediyorlardı.

Ah genç, kendini idrak ettiğin zamanda hayatte ne görüyorsun, beşeriyette ne levhalar [?] var?

Bir askere bir paşa, bir fakire bir lord, bir sefihe bir mağdur, bir aç bir tok, bir mazluma bir zâlim, bir hâkime bir mahkûm; daima sefil ve hakir bir gençlik...! Zavallı, senin bir paşa veya bir kontla ne farkın var? Yalnız sen bunlar gibi parlak elbiseler giymiyor, salonlarda raks etmiyorsun, değil mi?

Bu efendiler tarafından sana açılan yalancı mekteplerde ne okuttular? Sana öğrettikleri vatan ve millet düsturlarından ne istifade ettin? Çünkü vatan ve millet denilen yalancı sözlerle onların sermayesini müdafaa ettin. Belki sen onların istifadesine yardım etmiş / oldun.

Memleketi düşman (!) istilâ ettiği vakit, sana ne zararı dokunabilirdi? Lâkin efendilerin seni eşekcesine çalıştıramaz, mallarını satıp seni soyamazdı. Binaenaleyh bu hal muhteşem hayatlarının zevali demektir. Kendi hayatları elden giderken, sana Vatan-millet elden gidiyor, Harbe yürü diyorlar. Bu sınıfın riya-kâr şairleri, edipleri seni teşvik için neşideler, romanlar yazdılar. Senin eline meslekdaşını öldürmek için bir de silâh verdiler. Karşıdaki de seni öldürmek için aynı âletlerle mücehhezdi. Zavallı gençlik, yine ilk saffı sen teşkil ettin.

Ey genç asker, sana hitap ediyorum. Öldün, öldümdün, lâkin söyle, ne istifade ettin? Memleketine geldiğin zaman âileni refah, saadet içinde mi buldun? Kanın bahasına kazandığın bir karış topraktan sana bir hisse-i iştirak mi ayırdılar? Belki senin kazandığın o toprakları yine efendilerin tesahüp ederek cesim fabrikalar açtılar, seni yine inlettirler. Yoksa harpte kaybettiğin bir göz veya

bacağın için seni bir mevki-i muallâya mı is'ad ettiler? Oh hayır, hayır! O zaman sana bir kelime ile hitap ettiklerini duydun; "zavallı!" Belki o kol veya bacağı gaybubeti seni ömrünün sonuna kadar sefalet içinde yaşatmağa mecbur etti.

Bu haksızlıklar, bu adaletsizlikler o kadar çoktur ki, tâdat ile bitmez. Ve düşünenecek olursak, hayatta bunun pekçok misallerini bulacağız.

Zavallı genç kadın.. Bu esaret zincirlerinin en ağır kısmı sana isabet etti. Sen beşeriyet arasında bir hiçsin. Burjuvazya erkekleri kendilerine bir ikinci rakip çıkmasını hiçbir zaman istemezler. Seni bir oyuncak gibi istimal, daha ziyade işlerine geliyor...

(s. 2)

Beynelmîlel Gençlik Haberleri

Correspondence Internationale des Jeunesses

Beynelmîlel Gençler Hareketi

Les mouvement Internationale des Jeunes

Bütün dünya proletarya gençleri hukukunu müdafaa için gayet vasi teşkilât- lar vücuda getirmiştir. Harpten evvel (Karl Marks), (Frederih Engels) (Sosyal Demokrasi) nazariyatını ortaya atarak mücadeleye başlamışlardı. Harpten sonra, bu efkâr bütün şiddetiyle feveran ederek Komünizm ve Sosyalizm sahasında çok büyük hareketler vücuda getirdi. Ve Rus Bolşevik Federatif Şuralar Cumhuriyeti bu efkârı mevki-i tatbiki koymak ile gençler hareketine pişva oldu.

Dünyanın bütün müterakki memleketlerinde genç Komünist klüpleri vardır. Bunlar, Beynelmîlel Komünist Gençler Birliği'ne merbutturlar. Ve her sene Moskova'da toplanan beynelmîlel kongrede isbat-ı vücut ederler. Bu sene Üçüncü Enternasyonal aktedilmiştir.

Şuna emin olmalıyız ki, bu genç birlikleri dünyanın her tarafında azim bir şebeke tesis ederek Beynelmîlel Gençler Federasyonu'nu teşkil etmek üzeredirler. Bu suretle, proletarya gençliği esaret zincirlerini kırmış, bir uhuvvet-i hakikiye tesis etmiş olacaktır.

Bu Komünist teşkilâtları hakkında bir fikir edinebilmek için, beynelmîlel kongreyi teşkil eden organizasyonun organlarını bilmek lâzımdır ki, onlar da ber- vech-i âtidir:

İsveç Komünist Gençleri

Norveç Komünist Gençleri

Danimarka Komünist Gençleri

İzlanda Komünist Gençler Grubu

Finlandiya Komünist Gençleri

Litvanya Komünist Gençleri

Letonya Komünist Gençleri

Hollanda Komünist Gençleri

Belçika Komünist Gençleri

Lüksemburg Komünist Gençleri

Fransa Komünist Gençleri

İsviçre Komünist Gençleri

İtalya Komünist Gençleri

Almanya Komünist Gençleri

Avusturya Komünist Gençleri

Macaristan Komünist Gençleri

Çekoslovakya Komünist Gençleri

Yugoslavya Komünist Gençleri

Bulgaristan Komünist Gençleri

Romanya Komünist Gençleri

Transilvanya ve Banat Kom.Gençleri

Besarabya Komünist Gençleri

Meksika Komünist Gençleri

Şimalî Amerika Komünist Gençleri

Kongreye henüz iştirak etmemiş daha pekçok teşkilâtlar vardır.

Erkek erkek, kadın kadındır. Lâkin ikisi de insan değil mi? Aynı hukuka maliktir.

Artık gençlik bu kimselerin [?] malayanilerini dinlemekle hal-i işbaa geldi. Zincirlerinin ağır halkaları arasında ezildiklerini hissetti [?]. Bu hakikatler karşısında artık bütün dünya gençliği kadın-erkek elele verip hakkını müdafaa ediyor... Yeni nesil gençlik, bu haksızlığa hiçbir zaman tahammül edemeyeceklerdir.

Her zaman sefil ve makhur olan ey Türk genci ve kadını, sen de hakkını müdafaa etmek için beynelmilel gençler hareketine iştirak etmeli... ve esaret zincirlerini eritecek kızıl alevi sinende parlatmalısın.

Balkan-Tuna Genç Komünistler Federasyonu'nu Tesis Arifesinde

A la veille de la fondation d'une federation des jeunes Communistes du Balkan-Danube

Beynelmillel Komünist Gençlerin, bütün inkılâpçı Komünist gençlerle sıkı bir merkezîyet ve ittihat teşkiline muvaffak olabilecekleri ümit olunabilir.

Çekoslavakya'da henüz iyi neticelere destres olunabildi. Romanya'da az bir zaman zarfında Komünist Gençler Birliği tesis edildi ve halihazırda Balkan-Tuna Komünist Gençlerinin bir federasyon yaratabilmek için teşebbüsleri, ciddi gayretleri de yeni bir muzafferiyet addolunabilir.

Genç Bulgar Komünistleri İkinci Cenub-u Garbî Konferansını Viyana'da aktederek mukarrerat-ı âtiyeyi kararlaştırdılar.

(s. 3)

1. Balkan-Tuna hükümetlerinin (Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya, Yunanistan, Türkiye) talii birdir. Bütün bu memleketler dolandırıcı milliyetperverlerin emperyalist Garbın kazanç politikasının kurbanı olmuştur.

Çoktan proleterlerin inkılâbı Rusya'da infilâk etmiş, kapitalist hükümetlerin hücumlarına karşı kendini koymuş, Balkan-Tuna memleketleri de aşağıdan gelecek (mukabil ihtilâl) kuvvetleri için intihap olunmuştu.

2. Ahali kitlelerinin esbab-ı istifadesi, memleketleri ve Balkan-Tuna hükümetleri Komünist Partilerinin mücadele ve halkı müdafaa için birleşmesindedir. Bu partiler Sofya konferansında (10 Kânunusâni 1920), Üçüncü Enternasyonalce teşkil edilen bir Balkan-Tuna Komünist Federasyonu tahtında tevhit edilmiş ve bir İcra Komitesine tevdi edilmiş idi. 3 ve 4 Teşrinisânide aktedilen bir Sofya konferansında keza Sendikalar halk işleri için ittihat etmişler ve aynı zamanda da Muvakkat Enternasyonal Sendikalar Cemiyeti Balkan-Tuna Şubeleri Sendikalarının Muvakkat bir Kâtipliği vücuda getirilmiş idi.

3. Bu tesisat birleşmeğe, tevhide kalkan proleter hareketinin de bir merkez etrafında toplanmasına yardım eder. Sovyet Cumhuriyetleri de aynı fikri kuvveden fiile çıkarmakla nefes alıyorlar. Balkan proletarya mücadelesinin ehemmiyetli cihetleri, Üçüncü Enternasyonal Sendikalar Kâtipliğine tevdi edilmiş olan Balkan-Tuna Komünist

Federasyonu'nun elindedir.

4. Balkan-Tuna memleketlerinin beynelmilelliği ve vaziyet-i dahiliyesi, proleter gençlere ve bu memleketler köylüsüne tevali-i mütesaviye bahşeder. Son iki harp zarfında ve keza inkılâp düşmanları karşısında, yalnız Balkan gençliği kan dökmedi. İnkılâp düşmanları ordusuna ve Sovyet Rusyasına karşı genç gönüllü asker yazmak üzere Bulgaristan, Yugoslavya ve diğer Balkan memleketlerinde suret-i mahsusada bürolar açıldı. Burjuvazi idareler alçak milliyetçilik rolünü pek güzel oynadılar. Onlar Rus işçi ve köylüsüne karşı gönderilmek üzere, genç proletaryanın kanını hahişle sattılar.

5. Balkan memleketlerinde zahmet çeken halkın en geniş istinatgâhı çalışan gençlerdir. Onu kazanmaksızın proleter inkılâbının muzafferiyeti güç ve Balkan'da proleter diktatörlüğünün muhafazası henüz pek güçtür [R].

6. Proleter hareketi üç tarzının beynelmilel birliği; Üçüncü Komünist Enternasyonal, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı, falcıkâr - Genç Komünistler Enternasyonalı ve keza Balkan-Tuna Sendikalar kâtipliğinin Komünist Partiler Federasyonu ve Genç Komünistler hareketi.. Beynelmilel Komünistlik (II. Enternasyonal) gibi bilâ-terfik beynelmilel proletarya/hareketlerine pişdar, Balkan-Tuna Federasyonu da Balkan proletaryasına pişvadır.

7. Balkan proleter mücadelesine proletarya gençliğinin iştirak edebilmesi için hedef gösterecek bir organizasyon bulmak lâzımdır. Bu hedef-i umumî, gençlik [ten] müşterek bir komite yaratılmasıyla azim bir darbe olabilir. İsim vs. gibi mesail henüz tesbit edilmek üzeredirler. Bir Balkan Gençler Konferansı'nda bu mesele dair karar-ı kat'i verilme kararıylaştırılmış idi.

8. Balkan-Tuna Genç Komünistler Federasyonu bir parti haline inkılâp edilecek, beynelmilel Komünist gençlerin bir uzvu olacaktır. O isimle amel edilecek, programı vechile hareket için propaganda yapacak ve tezini mevki-i fiile koymak için çalışacaktır. Viyana Beynelmilel Komünist Gençler (I.İ.C.J.) kâtipliğinin taht-ı idaresinde Balkan devletlerinin teşkil ettiği müttehit bir Balkan partisi, Viyana sâni kâtipliğinin dununda onun bir uzvu bulunacaktır.

Viyana sâni kâtipliği Balkan-Tuna Gençler Federasyonu için lüzumsuz değildir. Hedefi nakz etmez, belki memleketlerinde Balkan Gençlik Organizasyonu hakkında vaz' ettikleri esasatın umumunu birden mevki-i fiile koymağı temin eder.

9. Balkan-Tuna memleketleri gençlik hareketinin tevhidî, Balkan proletaryasının müşterek bir organizasyon teşkil etmesine yarayacak, beynelmilel genç Komünist fikirlerinin propagandasını teshil edecek ve Üçüncü Enternasyonal'de Balkan'daki zahmet çeken halkın beynelmilel kefalet-i müşterekesi takviye edilecek; beynelmilel Balkan onları ihtiyacat-ı kat'iyenin tevlidine alemşûmul (mondiale) inkılâbın bir parçası gibi Balkanlarda da zaruri olan proletarya hareketine doğru sevk edecektir ve anlatacaktır ki, Balkan-Tuna proletaryasının istifadesi müşterektir. Yakın bir zamanda Kızıl Balkan ordusuyla kendi Sovyet cumhuriyetlerinin taht-ı idaresinde bulduklarını anlayacaklar, Balkan'ın proleterleri, köylüsü arasında bulunacaklardır. Balkan-Tuna gençler hareketi ittihadî son sosyal patriyotizm -efkâr-ı vatanperveranecilik- ve santrizm -merkeziyetçilik-in mahvını tâcil edecek;

gençlik, Balkan proletaryasının ve bütün beynelmilel proletaryanın en büyük bir kuvveti olacaktır.

(s. 4)

Burjuvazya Dünyası

Le Monde de la bourg[e]oisi[e]

(Resim: havaya kaldırdığı sol yumruğunun üstünde dünyayı taşıyan, bir dizinin üstüne çökmüş bir genç adam.)

Burjuvazya dünyası bütün debdebe ve ihtişamıyla bugün proletaryanın kavi omuzları üstünde duruyor. Onların hayatını idame için şimdiye kadar zorluk ve buyrukların altında ezilmiş idi. ^{Lakin} ~~Nitekim~~, bugün burjuvazya ^{bunu} iyi bilmelidir ki, o kol artık bu ağır takatle tahmil edilmeyecektir [?]. Elinde taşıdığı yükü atmak üzere bulunuyor. Yalnız bu yükün atılması bütün dünya gençlerinin birleşmesiyle olacaktır. Gençler bu yükün altından kurtulmak isterseniz birleşiniz. Gençliğin hâlâsı bu cümleye mütevakıftır. "Bütün dünya işçileri birleşiniz!"

Proletaires de tous les pays, unissez vous!

(s. 5)

Şarkın İsyanı

l'insurrection d'orient

par: "djolpan"

(resim: bir Asya haritası üstündeki pençeye genç bir adam elindeki meşaleyi uzatıyor.)

Arkadaşlar, sevimli Türkistanlılar kapitalizmin kara pençesine kızıl alevlerini bizden evvel parlattılar. Yabancı kaldığımız ve tanımadığımız bu hareketin ne dereceye kadar ileri gittiğini hiçbirimiz bilmiyoruz. ^{Lakin} aziz yoldaş Çolpan'ın bu şiiri ve lisanındaki âheng-i heyecan İstanbul ceridesinde yazan şairlerimizinkine tekaddüm ediyor.

Cihanları yakup yıkan gelen o
Nedir? diye soruyorsun güzelim
Sinesinde ölüm dolu kan dolu
Emelimdir; haydi gidip görelim,
Yollarında güle güle ölelim!...

*

Eski dünya onun pâyi altında
Kanlı yaşlar döke döke ağlıyor,
Ümidini şeytanlara bağlıyor;
Bak kendini boyuyor al kanda!..

*

Cağul cağul o kanların içinde,
O kanları dökün alçak Garp
Bugün Arap, Hint, Osmanlı ve Çin'de
Her tarafta bağırırılar sanki harb!
Zâlim Garb!

*

Bu sonki harb, kat'i harbtir, kaldırır

Şark üstünden senin alçak elini;
Gelen Şarkın İsyanıdır, aldırır;
Mahkûmlara gasb edilmiş yerini
Harab olmuş ilini

*

Cihanlara ateş serpen kan saçan
Kimdir? diye soruyorsun, meleğim;
Cihanlara ateş serpen kan saçan
Şark İsyanı!

Haydi biz de gidelim
O şerefi biz de elde edelim.

Türkistanlı Çolpan
(Gençler Dünyası gazetesinden, Bakû)

(s. 6)

Şarkta

En Orient

Şarkta Hareketler

Les mouvement [s] en orient

Bugün ölüme mahkûm ve uykuda zannolunan Şark ilk güriz hareketlerini göstermeğe başladı. Avrupalıların zir-i tahakkümünde bir hiç pahasına nasıl çalıştığını artık anlıyor. Avrupalıların ne derecelere kadar esiri bulunduğunu idrak etti. Binaena-leyh yeni Şark gençliği, bütün dünya gençliği gibi harekete gelmek ve beynelmilel gençlerle teşrik-i mesâî etmek üzeredir. Bu arzular Japonya'da ipek fabrikaları amelelerinin grevi, Çin'de sefalet ve müsebbiplerine karşı ahalinin isyanı, Hindistan'da İngiliz mallarına karşı boykot ve şark-ı karibte dahi Sovyet idarelerini bilfiil kabul etmekte tezahür ediyor.

Bugün Şarkın ümit edilmedik memleketlerinde Komünist gençleri klüpleri açılmıştır. İlk beynelmilel Şark Kongresi, (1920) 9 Eylülünde toplandı.

Şarkta ilk kongrece mukayyet olan teşkilâtlar da bervech-i âtidir;
Azerbaycan Beynelmielel Genç Amaheler Birliği
İran Komünist Gençler Birliği
Gürcistan
Ermenistan
Hive
Buhara
Dağıstan
Şimal Kafkas
Türkistan

Kongrece mukayyet olmayan daha: Afganistan, Hindistan, Çin, Mançuri, Siyam, Annam ve Japon Komünist Birlikleri vardır.

İran Gençliği

Les jeunes persanes

Bundan bir sene evvel, yani 1920 Eylülünde işçi gençleri İran Komünist Gençler Birliği'ni tesis etmişlerdir. Bu vesile / ile İran'da çıkan bir genç amele gazetesi, uzun bir sene yazıyor idi.

İran'da kapitalist hayatı, cesim fabrikalar ve imalâthaneler yoktur. İran'ın yerli sanayii el tezgâhlarından çıkar. Vası arazilere malikiyet, malikane-cilik son dereceyi bulmuştur. Bundan başka, Rusya ve İngiltere sanayi ve müessesatı yavaş yavaş İran'a dâhil ederek el sanayini ortadan kaldırmış ve İran iktisadiyatını inhisar altına almıştır. Bugün İngiliz ve Rus tahakküm-ü iktisadisi tahtındadır. Binaenaleyh bu tahakküm halk kitlelerinin esaretini ve dolayısıyla sefaletini mucip oluyordu./Gençler ilk teşkilâtlarını vücuda getirerek İran'ın bu istiklâl-i iktisadisi vadisinde ilk adımı attılar./Son zamanlarda Sovyet Rusyasıyla İran arasında büyük bir muahede akt olunmuştur. Bu muahedenin mevadd-ı esasîyesini şunlar teşkil ediyor.

Gençler

- 1- İran'ın Rusya'ya karşı olan borçlarının feshi.
- 2- Rusların taht-ı işgalinde bulunan İran arazisinin iadesi.
- 3- İran'ın istiklâliyetnamesi.
- 4- Bu hususta yapılacak mücadelelerde Rusya'nın yardımı.

Yeni Asır gazetesi bu muahedenen bahsederken şöyle diyor:

"Bu suretle İran Avrupa ile Hindistan arasında bulunması itibarile, bundan sonra zuhura gelmesi melhuz olan yeni cereyanların terivicinde mühim bir rol oynayacak yegâne bir âmîl gibi telâkki ediliyor."

Dağıstan'da Kızıl Hareketler

Les Mouvement Rouge En Dagistan

Dağıstan'da gençler hareketi 1919'da başlamıştır. Bu 1920 senesine kadar uzun münakaşatı tevlit etti.

1920'de Şuralar hükümeti ilân edilince Dağıstan Amele ve Rençberleri İttifakı namile bir teşkilât vücuda getirildi. (s. 7) Ekserisi talebe olan 740 gençten teşkil edilen bir birlik "Dağıstan Komünist Gençler Birliği"ni yarattı. İlk kongresini 22 Temmuz 1920'de akde muvaffak oldu. Elyevm bu gençler pekçok faaliyetler göstermekte, *Timurhan* şurâda dahi "Genç Zincir" namile bir mecmua neşretmektedirler. *Rençber*

Bakû'da en Baque [!]

Bakû'da ilk teşkilât 1918 senesinde Şurâlar hükümeti tesis edildikten sonra Komünist münevveranı tarafından vücuda getirilmiştir. Beynelmilel Genç Ameleler namını taşıyan bu teşkilât hal-i hazırda Azerbaycan proletaryasının refahını temin ediyor.

Rusya'da Maarif-i Umumiye

l'instruction publique dans la Rusie

Rus Sovyet Şurâlar Cumhuriyeti Maarif Komiseri Yoldaş Lunaçarski, son 1920 senesi Rusya'da maarif işleri hakkında beyanatta bulunmuştur ki, bu beyanatın ihşâî kısımları bervech-i âtidir:

Rusya'da (1914)te (55.316), (1919)da (73.859) iptidâî mektebi var iken, (1920) senesinde bunların adedi (88.000)e baliğ olmuştur. Bu adet Rusya'daki çocukların yüzde 65'ini istiaba kâfidir. İlk iki [sene] zarfında -1914 ve 1919- bu çocukların miktarı 3.500.000 iken, son sene 55.000.000'e baliğ olmuştur.

(1920) senesinde Darülmualimin müdavimlerinin adedi (14.000)den (74.000)e çıkmıştır. Sinen-i tahsile dahil olmayan küçüklere (1919)da (3.623) çocuk bahçesi vücuda getirilmiş, (1920) senesinde bunlara (1.000) tane daha ilâve olunmuştur. Halihazırda (21) Darülfünun vardır.

(1919)da (12.500) kütüphane var iken, bu miktar (1920)de (27.000)e çıkmıştır.

(31) müze (119)a çıkarılmış, Ermitaj müzesi üç misli büyütülmüştür.

(8.000) muzika talebesi vardır. Köy tiyatrolarının miktarı (200)e baliğ oluyor.

Genç Şarklılar Kongresi

Le congre des jeunes d'orient

Azerbaycan, İran, Türkiye, Gürcistan, Ermenistan, Hive, Buhara ve Dağıstan, Şimal Kafkasya, Türkistan genç birlikleri vekillerinden olmak üzere (1920) 9 Eylülde Şark Gençler Kongresi (Şark Enternasyonalı) Bakû'da inikat etmiştir.

Kongrede bütün Şark teşkilâtlarını birleştirerek bir federasyon vücuda getirmek ve bir Şark Enternasyonalı yaratabilmek için mühim kararlar verilmiştir. Binaenaleyh bu kongre ilk hitabenamesinde bütün Şark gençlerini kardeşliğe ve bütün dünya gençleriyle birleşmeğe davet ediyor...

Şarkta teşkil edilecek bu birlik, bilâhare Garp Komünist gençleri ile birleşecek ve umumî bir Enternasyonalı vücuda getirecektir.

(s. 8) Beynelmilel Haberler

Correspondences internationale

İşsizlerin Adedi **Le nombre des sans-travail**

İşçi buhranı Avrupa'da bütün şiddetiyle devam etmektedir. Bu buhran yüzlerce amelenin açıkta kalmasını mucip oluyor. Son haftalar zarfındaki buhran bervech-i ati rakamlarla gösterilebilir:

İngiltere'de işsizlerin adedi (1.000.000)dur. Haftada üç gün çalışmayanların adedi de buna ilâve olunacak olursa, buhrandan dolayı iş bekleyen (5.000.000)ameleye baliğ oluyor. Buna dahil olan beşte bir kısım halk dahi fevkalâde müzayakadadırlar.

Almanya'da büyük bir rakama malik olan işsizlerin adedi (1.400.000)dir. Belçika'da tatil-i eşgal eden (36.000) Hollanda'da (24.000)i buluyor. Bu memleketler hiçbir zaman buhrandan azade değildirler.

Macaristan'da amelenin ancak yüzde 75'i darüssınaelerinde çalışıyorlar.

İsviçre'de tatil-i eşgaller bilâfasıla devam ediyor. Henüz (5.900) işçi iş beklemektedir.

İtalya'da burjuvaziler tarafından **kaldırımlar** üzerine atılmış (48.000) işçi vardır.

Almanya'daki Çocukların Sefaleti Üzerine Bazı Rakamlar

Quelques chiffres sur la misere des enfants en Allemagne

Berlin'de bir nahiye mektebinde (650) çocuk sayılır. Bunlardan (118)i müteverrim, (45)i de **suikasdir** vefat etmektedir.

Münih'te bir doktor tarafından muayene edilen (84.000) çocuktan (10.000)i gayr-i kâfi gıdayla besleniyorlar, (25.000)i sefil bir vaziyette, yüzde 70'i de

gayr-i kâfi ayakkabılarla techiz olunuyorlarmış.

Hal'de Doktor (Drigalski) ezici bir düşman meydana çıkardı. İptidai mektebe devam eden çocukların yüzde 90'ı Rüşti mektebe devam eden çocukların yüzde 93'ü Cimnaslara devam eden çocukların yüzde 80'inde kiletî(?) son derece tehlikededirler. Bir rubu da amudufikarisini düz tutmasını anlamayacak kadar âcizdir.

— Netice-i tabiiyesi umumî bir zafiyet

Breslav'da mektebe giden 109.000 çocuğundan (50.000) miktarı kâfi beslenmiyor ve onbeş yaşına kadar bütün çocukların yüzde beşi gayr-i kâfi bir surette giyiniyorlar.

Vefiyatın Tezayüdü

Accroissement de la mortalité

Yıkıcı harp seneleri esnasında teverrüm dolayısıyla ölen küçük çocukların miktar-ı vefiyatı acı bir teessür bırakıyor. Bize bunu anlatacak olan rakamlar işte.

1914-1918 senelerinde aynı yaşta çocuklardan onbinde hesabile müteverrimen ölenler:

	1914		1917		1918	
	kız.oğlan	?	kız.oğlan	?	kız.oğlan	?
1-2	18/46	?	17,2	19/	?,76	15,69
2-3	13,41	?	15,9	11/12	7,17	7,22
3-5	?,8	?	?,22	8,86	?,59	4,81
5-10	8,19	?	?	5,31	4,42	7,96

Genç yaşlara nisbetle 15 ilâ 20 yaşında gençlerde miktar-ı vefiyat üç misline çıkmıştır.

1913-1914 senelerinde bütün esbab-ı vefiyat arasında teverrümden vefat beşinci derecede bulunuyordu. 1915'te hemen hemen dördüncü dereceyi işgal etti. 1916'da ikinciye kadar ilerledi. Muhasebe-i ölümün yalnız (5.0000) vukuatı ile (1919)da esbab-ı vefiyat gibi adette de birinci (dereceyi) mertebeyi ihraz etti.

Zatürre, sarı grip gibi onun kadar büyük bir şöret-i muzafferete ilân edemediler.

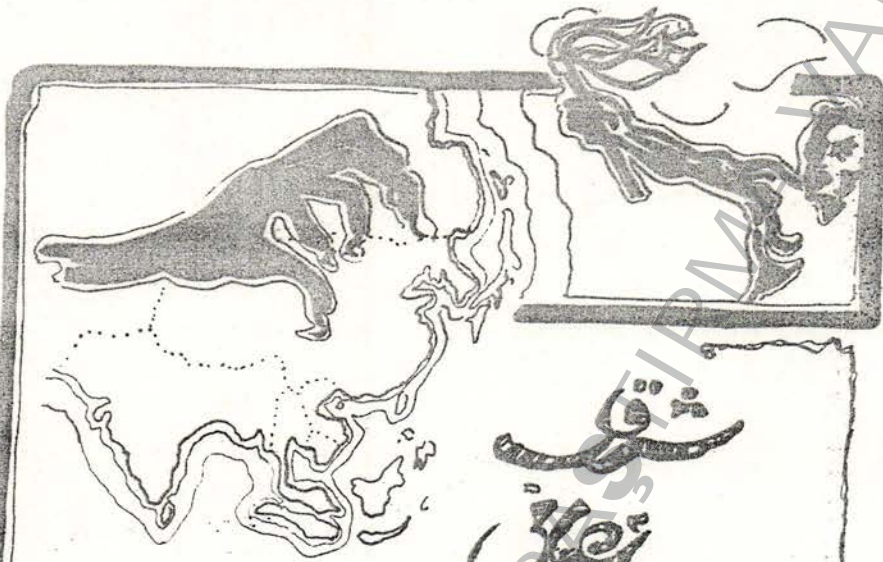
Aydınlık clarté

Memleketimizin yegâne Sosyalizm ve Marksizm gazetesidir. Bütün Türkiye gençliğinin alâkadar olduğu mesailden bahseden ve bütün Türkiye gençliğine hitap eden bu gazeteyi her sağ ve sol işçisi okumalıdır.

Burjuvazinin esaretinden kurtulmak isteyen her genç, kendi hukukunu müdafaa eden bu gazeteyi yaşatabilmek için birer tane almağa mecburdur.

Ayda bir çıkar, 32 büyük sayfalık bir nüshası (10) kuruş, abonesi 10 nüsha itibarile (100) kuruştur.

İdarehanemizde perakende nüshalar satıldığı gibi, abone dahi kaydolanmaktadır. Arzu eden zevat idarehaneye müracaat edebilirler. Fazla tafsilât isteyenler (Elif.Sin)e etmelidir.

شرق عقل

insurrection d'orient

par :
"djolpan"

عزیز من و سرور من که در این زمانه تاریک و تاریک شده است
 کلماتی که در این کتاب درج شده است به زبان ساده و روان
 و قابل فهم است و به امید آنکه این کتاب در میان
 شما عزیزان پخش شود و به نفع شما باشد.

مردمان عرب . که . عقابان چینیه
 در خنده باغریز صدگان حرب !
 ظلم حرب !

بدرنگی در قطعه حیدر - خالد بر -
 شرم و ستم که آنگاه نه آنگاه
 که به شرف محاصره آید بر -
 مکرله عقب ایستاده به سینه
 فریاد اوله آید
 جوانه آتش سریه قاره صابانه
 کیم ؟ " دین سریه کیم ، ظلم !
 جوانه آتش سریه قاره صابانه
 شرم محاصره !

کمیته نرده دیده لم
 او شرم نرده اله ایده لم
 (مجموعه کتابی است که در این کتاب درج شده است)

مردمان با قدرتی که در او -
 نه در ؟ - دین سریه کیم نرده
 سینه نرده اولدم مکرله قاره طوله
 نه در کیم - : شایه کیم در کیم
 نرده نرده کوله کوله اولدم !

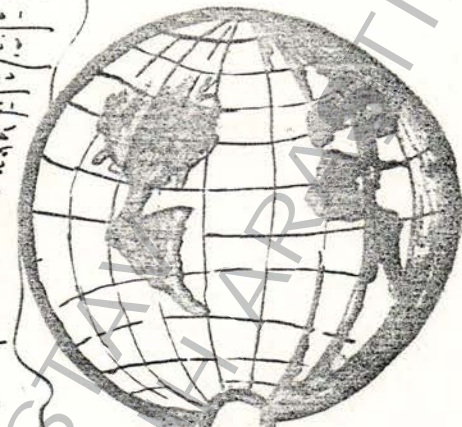
نه کیم دنیا اولدم با ای آتشه -
 کیم با شرم نرده مکرله آفتاب -
 سینه سینه با غیره ؛
 باجه نرده بر غیره - آل قاره !

بدرنگ . مکرله اولدم نرده ایچده .
 (مجموعه کتابی است که در این کتاب درج شده است)

YAKFI

پورژووا تپا دنپاسی چور LE MONDE DE LA BOURGEOISIE

پورژووا دنپاسی برتوه نیو و
ا هتاسا ایله برتوه چور بروله نیر
دنک قوی عیوضه نیر ایشقده
دوره چور . اورنکله حیاتی اولم
ایچیه سنجیده قور حیلده دیولیه
کله آتقده ایشقده ای
پولیه برتوه برتوه اولم
سندک او قول آتقده سوز
نقده قیولیه کلمه . آتقده
پولیه سنجیده آتقده اولم
یا کله برتوه آتقده سوز
دنپاسی برتوه ایله اولم
سوز برتوه آتقده سوز
ایسه سوز برتوه سوز
خلاس برتوه به سوز

پورتوه دنیا ایچیه پورتوه
Proletaires de tous les pays, unissez
vous!

هرلری یاقده
نه د ؟
سینه نده اول
نه سینه
یرا
نه سینه دنیا
خانق یا شکر نده
سوز سینه
بانه سینه
سوز
سوز

Ala velle de la
des Jenes Communes

Correspondance

Handwritten text in a cursive script, likely Ottoman Turkish or Persian, covering the middle column of the page.

Handwritten text in a cursive script, continuing from the middle column, located in the right-hand column of the page.

TÜRKİYE

8

Quelques chiffres sur le nombre des enfants en Allemagne.

1914

Le nombre des enfants trouvés en Allemagne en 1914 est de 100 000 environ. Ce chiffre est en baisse par rapport à l'année précédente.

1914	100 000
1913	110 000
1912	120 000
1911	130 000
1910	140 000
1909	150 000
1908	160 000
1907	170 000
1906	180 000
1905	190 000
1904	200 000
1903	210 000
1902	220 000
1901	230 000
1900	240 000

Le nombre des enfants trouvés en Allemagne en 1914 est de 100 000 environ. Ce chiffre est en baisse par rapport à l'année précédente.

1914

Le nombre des enfants trouvés en Allemagne en 1914 est de 100 000 environ. Ce chiffre est en baisse par rapport à l'année précédente.

Le nombre des enfants trouvés en Allemagne en 1914 est de 100 000 environ. Ce chiffre est en baisse par rapport à l'année précédente.

1914

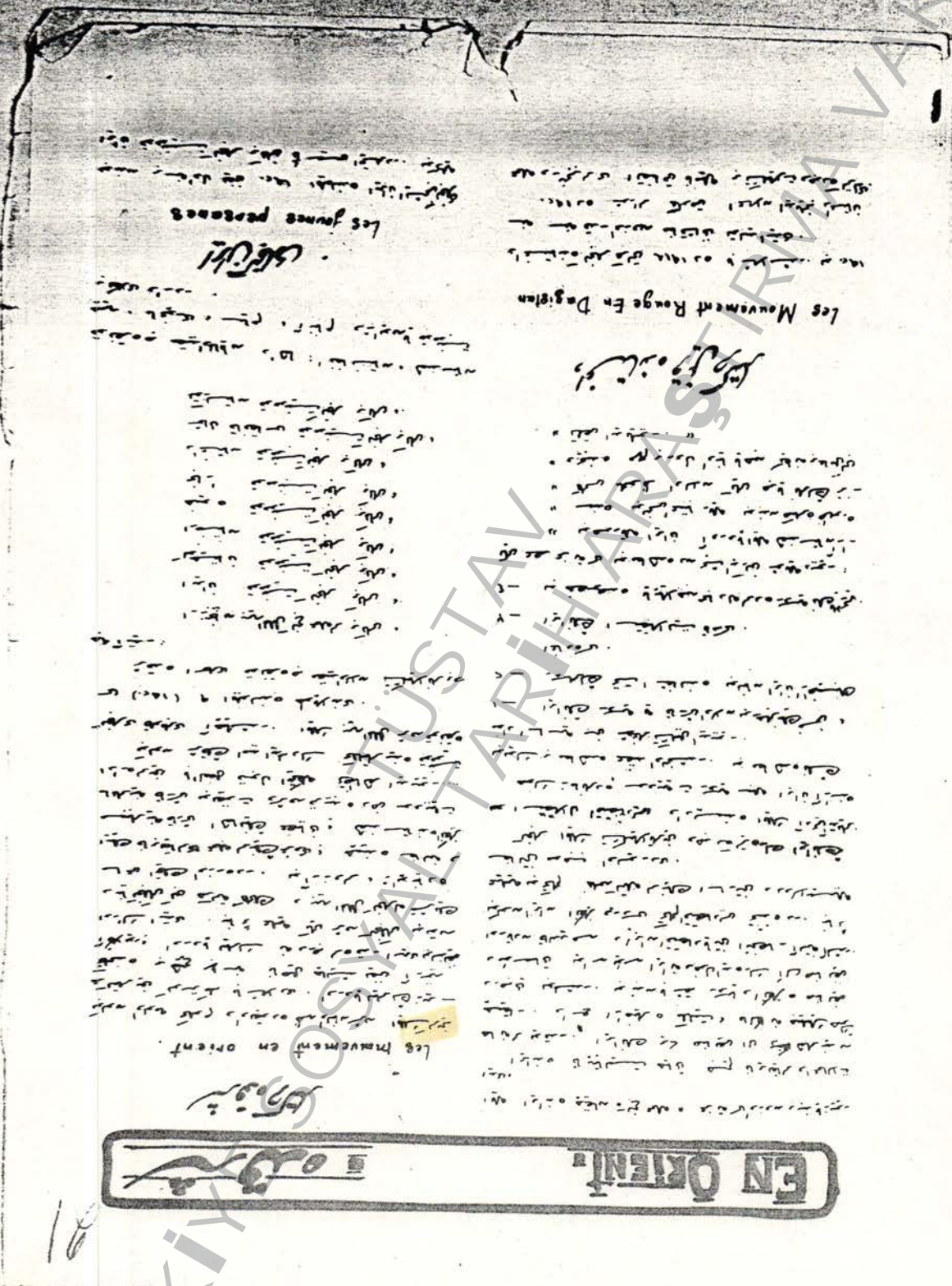
Le nombre des enfants trouvés en Allemagne en 1914 est de 100 000 environ. Ce chiffre est en baisse par rapport à l'année précédente.

Correspondence internationale

20

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARŞİVİ TURKISH HISTORY ARCHIVES

Les jeunes personnes

الفتيات

Les Mouvement Rouge En Dagestan

الحركة الحمراء في داغستان

Handwritten text in Arabic script, appearing to be a list or series of notes.

Handwritten text in Arabic script, appearing to be a list or series of notes.

Les mouvement en orient

الحركة في المشرق

Handwritten text in Arabic script, appearing to be a list or series of notes.

TÜRKİYE

Watermark: TÜRKİSTAN ARİSTOKRATİK İNKILAP